

KLASA 6 – Knjigovodstvena evidencija prihoda

Prema našem Zakonu o računovodstvu (Sl. Glasnik RS br. 62/2013) prihode možemo podeliti na :

- ✓ Poslovne prihode,
- ✓ Finansijske prihode
- ✓ Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine
- ✓ Ostali prihodi

U osnovne grupe računa ove klase ubrajamo :

- 60 – Prihode od prodaje robe,
- 61 – Prihodi od prodaje robe ostalim povezanim licima,
- 62 – Prihodi od aktiviranja učinaka i robe,
- 63 – Promena vrednosti zaliha učinaka
- 64 – Prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.
- 65 – Drugi poslovni prihodi
- 66 – Finansijski prihodi,
- 67 – Ostali prihodi
- 68 – Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine
- 69 – Prenos prihoda

60 – Prihodi od prodaje robe

U ovoj grupi prihoda spadaju poslovni prihodi koji nastaju prodajom robe i vršenjem usluga u domaćem i inostranom tržištu. Ova grupa računa obuhvata sledeće sintetičke račune:

600 – Prihodi od prodaje robe matičnim i zavisnim pravnim licima,

601 – Prihodi od prodaje robe ostalim povezanim pravnim licima

602- Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu

603 – Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu.

602 – Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu

Knjiženje:

Duguje: 204 – Kupci u zemlji (241 – Tekući račun) za iznos prodajne vrednosti robe sa PDV-om

Potražuje: 602 – Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu za prodjanu vrednost bez PDV-a, dok potražuje račun 470 – Obaveze za PDV za iznos PDV-a.

61 – Prihodi od prodaje proizvoda i usluga

Najznačajnija grupa ovih prihoda obuhvata sledeće račune:

610 – Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima

611 – Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima

612 – Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu

613 – Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu.

612 – Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu

Knjiženje:

Duguje: 204 – Kupci u zemlji, (241 – Tekući račun, 243 – Blagajna) za iznos prodajne vrednosti sa PDV-om.

Potražuje: 612 – Prihod od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu za iznos prodajne vrednosti bez PDV-a, kao i račun **470 – Obaveze za PDV** za iznos obaveze za porez na dodatu vrednost.

62 – Prihodi od aktiviranja učinaka i robe

620 – Prihodi od aktiviranja i potrošnje robe za sopstvene potrebe

621 – Prihodi od aktiviranja i potrošnje gotovih proizvoda i usluga za sopstvene potrebe.

Primer:

I) Preduzeće „Metal“ se bavi proizvodnjom mašina. Ovo preduzeće je preuzelo mašinu za sopstvene potrebe, cena koštanja mašine je 780.000 rsd.

r.b.	br. računa		Opis	Duguje	Potražuje
	D	P			
1.	023	620	Postrojenja i oprema Prihodi od aktiviranja i potrošnje gotovih proizvoda i usluga za sopstvene potrebe Za aktiviranje sopstvenih proizvoda	780.000	780.000

63 – Promena vrednosti zaliha učinaka

Knjiženje:

Povećanje vrednosti zaliha učinaka:

***Duguje:* 110 – Nedovršena proizvodnja, 120 – Gotovi proizvodi**

***Potražuje:* 630 – Povećanje vrednosti zaliha nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i nedovršenih**

Smanjenje vrednosti zaliha učinaka:

***Duguje:* 631 – Smanjenje vrednosti zaliha nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda, nedovršenih usluga**

***Potražuje:* 110 – Nedovršena proizvodnja, i računa 120 – Gotovi proizvodi,**

64 – Prihodi od premija, subvencija, dotacija i donacija i sl.

Knjiženje:

Duguje: 241 – Tekući račun (ukoliko je uplaćeni iznos subvencije) ili **222 – Potraživanja od državnih organa i organizacija** (ukoliko će odgovarajući organ u budućem periodu uplatiti odgovarajuću sumu novca),

Potražuje: 640 – Prihodi od premija, subvencija, dotacija i donacija.

Primer:

I) Preduzeće „Belo“ je ostvarilo pravo na subvenciju za proizvodnju mleka od 10 rsd/l. Mesečna proizvodnja mleka iznosi 3.000 l.

r.b.	br. računa		Opis	Duguje	Potražuje
	D	P			
1.	222	640	Potraživanja od državnih organa i organizacija Prihodi od premija, subvencija dotacija i donacija Za obračunate subvencije	30.000	30.000

66 – Finansijski prihodi

Ova grupa računa sadrži sledeća konta:

660 – Finansijski prihodi i prihodi od matičnih i zavisnih pravnih lica;

661 – Finansijski prihodi od ostalih povezanih pravnih lica;

662 - Prihodi od kamata

663 – Pozitivne kursne razlike

669 – Ostali finansijski prihodi.

661 – Finansijski prihodi od ostalih povezanih pravnih lica

Knjiženje finansijskog prihoda:

***Duguje:* 220 – Potraživanja za kamate i dividende,**

***Potražuje:* 661 – Finansijski prihodi ostalih povezanih pravnih lica, za iznos dividende.**

Knjiženje uplate finansijskog prihoda:

***Duguje:* 241 – Tekući račun,**

***Potražuje:* 220 – Potraživanja za kamate i dividende**

Primer:

I) Preduzeće „Metal“, ima učešće u kapitalu preduzeća „Procom“ koje je za 2012. godinu ostavilo dobit u iznosu od 20.000.000 rsd. Po osnovu učešća u kapitalu preduzeće „Metal“ ima pravo na učešće u dobiti u iznosu od 8.000.000 rsd. Odluka o raspodeli dobiti preduzeća „Procom“ je doneta u februaru 2018. god.

II) Preduzeće „Procom“ donelo je odluku o raspodeli dobiti u februaru, što je učinjeno marta 2018. god. Uplaćen je iznos dividende preduzeću „Metal“ od 8.000.000, izvod 5588.

r.b.	br. računa		Opis	Duguje	Potražuje
	D	P			
1.	220	661	Potraživanja za kamate i dividende Prihodi od ostalih pravnih lica Prihod po osnovu dividende	8.000.000	8.000.000
2.	241	220	Tekući račun Potraživanja za kamate i dividende Za uplaćenu dividendu	8.000.000	8.000.000

662 Prihodi od kamate

Knjiženje prihoda od kamate

***Duguje:* 220 Prihodi od kamata i dividendi ili računa 241 – Tekući račun,**

***Potražuje:* 662 – Prihodi od kamata za iznos obračunate ili uplaćene kamate.**

Primer:

I) Preduzeće „Moda“ je prodalo svoje proizvode preduzeću „Beauty“ za iznos od 540.000 rsd., po fakturi 5635 sa rokom plaćanja od 90 dana. PDV 20%. Kamatna stopa je 1% mesečno i obračunava se putem prostog interesnog računa.

II) Preduzeće „Beauty“ je platilo proizvode sa zakašnjenjem od mesec dana, te je preduzeće „Moda“ zaračunalo i zateznu kamatu na istom nivou na kome je ugovorena kamata, a u skladu sa članom 277 Zakona o obligacionim odnosima. (kamata se ne obračunava na ugovorenu kamatu po članu 279 Zakona o obligacionim odnosima).

r.b.	br. računa		Opis	Duguje	Potražuje
	D	P			
1.	232		Kratkoročni krediti	648.000	540.000 108.000
		612	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda i usluga na dom. tržištu.		
		470	Obaveze za PDV		
			Po fakturi 5635		
2.	241		Tekući račun	669.600	16.200 5.400 648.000
		662	Prihodi od kamata (za ugovorenu kamatu)		
		662	Prihodi od kamata (za zateznu kamatu)		
		232	Kratkoročni krediti Naplaćeno potraživanje sa kamatama		

663 Pozitivne kursne razlike

Knjiženje:

I Slučaj- kada preduzeće ima potraživanja prema inostranstvu ili devizna sredstva na devinom računu, u deviznoj blagajni, a kada dođe do porasta kursa strane valute.

Duguje: 205 - Kupci iz inostranstva, 244 - Devizni račun, 246 - Devizna blagajna
razliku između u iznosa obračunatom po novom i iznosa obračunatog po starom kursu

Potražuje: 663 - Pozitivne kursne razlike kursne razlike.

II Slučaj- kada preduzeće ima obaveze prema inostranstvu, a kada dođe do porasta kursa strane valute

Duguje: 436 - Dobavljači iz inostranstva, 415 - Dugoročni krediti i zajmovi u inostranstvu

663 - Pozitivne kursne razlike, za razliku između obaveza obračunatih po novom i obaveza obračunatih po starom kursu.

Primer:

0) Stanje na pojedinim računima preduzeća „Talas“: 244 – Devizni račun 8.000 eur (1:100), 434 – Dobavljači iz zemlje 10.000\$ (1:70).

1) Na kraju poslovne godine došlo je do povećanje kursa evra za 10%, dok se kurs dolara smanjio za 5%. Proknjižiti kursne razlike.

r.b.	br. računa		Opis	Duguje	Potražuje
	D	P			
1.	244		Devizni račun	80.000	
	436		Dobavljači iz inostranstva	35.000	
		663	Pozitivne kursne razlike		115.000
			Za pozitivne kursne razlike		

67 – Ostali prihodi

670 – Dobici od prodaj nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme

671 – Dobici od prodaje bioloških sredstava

672 – Dobici od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrednosti

673 – Dobici od prodaje materijala

674 - Viškovi

675- Naplaćena otpisana potraživanja

676 – Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika

677 – Prihodi od smanjenja obaveza

678 – Prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja

679 – Ostali nepomenuti prihodi.

670 – Dobici od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme

Knjiženje:

Duguje: **204– Kupci iz zemlje, 241 – Tekući račun** za iznos prodajne vrednosti sa PDV-om.

Potražuje: **019 – Ispravka vr. nematerijalnih ulaganja, 029 Ispravka vrednosti nekretnine postrojenja i opreme**, , potražuje odgovarajući računi **01 i 02** za iznos nabavne vrednosti, kao i račun **670 – Dobici od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme**, kao i račun **470- Obaveze za PDV**.

Primer:

0) Stanje na pojedinim računima preduzeća „Metal“ je sledeće: 023- Postrojenja i oprema 9.000.000 rsd, 029 – Ispravka vrednosti nekretnine postrojenja i opreme – 3.600.000 rsd.

1) Preduzeće „Metal“ je prodalo drugom preduzeću mašinu čija je nabavna vrednost 2.000.000 rsd, za 1.500.000 rsd. PDV 20%. Otpisana vrednost prodane mašine je 800.000 rsd.

r.b.	br. računa		Opis	Duguje	Potražuje
	D	P			
1.	202		Kupci u zemlji	1.800.000	
	029		Ispravka vred. nek. post. i opreme	800.000	
		023	Postrojenje i oprema		2.000.000
		670	Dobici od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnine, postrojenje i opreme		300.000
		470	Obaveze za PDV Za prodaju mašine		300.000

672 – Prihodi od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrednosti

Primer:

I) Preduzeće „Talas“ ima udeo u preduzeću „Metal“ u vrednosti od 800.000 rsd. Preduzeće „Talas“ je prodalo preduzeću „Sigma“ ove udele za 900.000 rsd. Iznos od 100.000 rsd predstavlja dobitak od prodaje (kapitalnu dobit). Preduzeće „Sigma“ je doznačilo novac na tekući račun preduzeća „Talas“

r.b.	br. računa		Opis	Duguje	Potražuje
	D	P			
1.	204		Kupci u zemlji	900.000	
		042	Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica		800.000
		672	Prihodi od učešća u dugoročnim hartijama od vrednosti Za prodate udele		100.000
1a	241		Tekući račun	900.000	
		204	Kupci u zemlji Uplata za udele		900.000

673 – Dobici od prodaje materijala

0) Stanje na pojedinim računima preduzeća „Lindeks“ je 101 – Materijal 200.000 rsd. 1019 – Odstupanje od planske cene materijala 50.000 rsd. (pozitivno)

1) Preduzeće „Lindeks“ je prodalo preduzeću „Moda“ materijal čija je planska vrednost 100.000 rsd, za 110.000 rsd. PDV 20%

r.b.	br. računa		Opis	Duguje	Potražuje
	D	P			
1.	204		Kupci u zemlji	132.000	
	1019		Odsupanje od pl. cene materijala	25.000	
		101	Materijal		100.000
		673	Dobici od prodaje materijala		35.000
		470	Obaveze za PDV		22.000
			Za prodati materijal		